

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius,
tel. 8 706 62 008, faks. 8 706 62 000, el.p. aaa@aaa.am.lt, <http://gamta.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898

UAB „Ekosistema“
info@ekosistema.lt

2016-02-19 Nr. (28.5)-A4-1585
Nr.

I

Panevėžio rajono savivaldybės
administracijai
savivaldybe@panrs.lt
Panevėžio visuomenės sveikatos centrui
info@paneveziovsam.lt
Panevėžio apskrities priešgaisrinei
gelbėjimo valdybai
panevezys.pgv@vpgt.lt
Kultūros vertybių apsaugos departamento
Panevėžio teritoriniam padaliniui
panevezystp@heritage.lt

Kopija
Lietuvos Respublikos Panevėžio regiono
aplinkos apsaugos departamentui

GALUTINĖ ATRANKOS IŠVADA DĖL ŠVELNIAKAILIŲ ŽVĖRELIŲ AUGINIMO KERBUŠIŲ K. 9, PAJSTRIO SEN., PANEVĖŽIO R., POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO

1. Peržiūrима atrankos išvada

Aplinkos apsaugos agentūros Taršos prevencijos ir leidimų departamento Panevėžio skyriaus 2015-10-28 priimta atrankos išvada Nr. (15.5)-A4-11997 dėl švelniakailių žvėrelių (audinių) veisimas ir auginimas žemės sklype (kad. Kr. 6662/0003:32) Kerbušių k. 9, Pajstrio sen., Panevėžio r. Pagal atrankos išvadą planuojamai ūkinei veiklai poveikio aplinkai vertinimas privalomas.

1¹. Kur, kada ir kokiuose visuomenės informavimo priemonėse buvo paskelbta visuomenei apie Atsakingos institucijos priimtą atrankos išvadą, kuri persvarstoma

Apie priimtą atrankos išvadą buvo paskelbta: laikraščiuose: „Lietuvos aidas“ (2015-10-31) ir „Tėvynė“ (2015-10-31), Panevėžio rajono Pajstrio seniūnijos skelbimų lentoje (2015-10-28).

2. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas - Adomas Kriščiūnas, Statybininkų g. 4-9, Panevėžys, tel. (8 639) 78245.

3. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas

Švelniakailių žvėrelių (audinių) veisimas ir auginimas.

4. Numatoma planuojamos ūkinės veiklos vieta

Žemės sklypas (kad. Nr. 6662/0003:32), Kerbušių k. 9, Pajstrio sen., Panevėžio r.

5. Trumpas planuojamos ūkinės veiklos aprašymas

PŪV vietoje numatomas švelniakailių žvėrelių (audinių) veisimas ir auginimas. Gaminama produkcija - audinių prieauglis ir audinių kailiukai. Planuojama pastatyti 14 vnt. 130 metrų ilgio stoginių (šedų), kuriose atskiruose narveliuose ir bus laikomos audinės. Planuojamas užstatymas laikiniais statiniais - šedais apimtų apie 0,85 ha plotą. Prie žemės sklypo dalies, kurioje numatoma vykdyti PŪV, numatoma prijungti ir esamą seną sodybą (užstatytas plotas pagal nuosavybės dokumentus - 0,56 ha). PŪV metu numatoma auginti iki 3860 audinių patelių (vyresnių nei 10 mėnesių), 770 patinų (jaunesnių nei 10 mėnesių) ir 22370 jauniklių (jaunesnių nei 10 mėnesių), kas iš viso sudaro 27000 vnt. arba 96,5 sąlyginių gyvulių (toliau - SG)). Vadovaujantis CORINAIR metodika (anglų kalba – EMEP/CORINAIR Atmospheric emission inventory quidebook, 2013), kailinių žvėrelių auginimo metu iš narvų į aplinkos orą išsiskiria amoniakas ir kietosios dalelės, o iš mėšlo saugyklos - amoniakas ir azoto oksidas. Siekiant nustatyti į aplinkos orą galimą išmesti maksimalų kiekvieno teršalo kiekį, skaičiavimui naudojama vienu laikomų individų didžiausia populiacija - 27000 vnt. Metinio išsiskiriančio amoniako ir azoto oksidų kiekių skaičiavimai pateikti informacijos atrankai „Aplinkos oro tarša“ lentelėse. Skaičiuojant teršalų, išsiskiriančių audinių auginimo metu, sklaidą, buvo naudojama kompiuterinė programinė įranga „ADMS 4.2“. Žvėrelių auginimo fermoje ir mėšlodeje susidarę teršalai bus išmetami neorganizuotai. Aplinkos oro teršalų pasklidimo skaičiavimai parodė, kad PŪV metu į aplinkos orą išmetamų teršalų pažemio koncentracijos neviršys ribinių verčių. PŪV metu teritorijoje triukšmą gali kelti mobilūs triukšmo šaltiniai. Stacionarių triukšmą galinčių kelti įrenginių nenumatoma. Atlikus triukšmo sklaidos skaičiavimus nustatyta, jog triukšmo lygis ties artimiausia gyvenamąja teritorija neviršys pagal higienos normą HN 35:2011 reglamentuojamų triukšmo ribinių lygių dienos, vakaro ir nakties periodais. Kvapų sklaidos modeliavimas atliktas atmosferos sklaidos modeliavimo sistemos „ADMS 4.2“. Pateikiama paskaičiuota objekto veiklos metu išskiriamos kvapo koncentracija aplinkos ore. Vadovaujantis pateikta informacija, darytina išvada, kad nei PŪV žemės sklypo teritorijoje, nei už jo ribų reglamentuojamų kvapo koncentracijos ribinių verčių viršijimų nebus, todėl ūkinė veikla kvapų sukeliama neigiamo poveikio gyventojų ir darbuotojų sveikatai nedarys. PŪV metu vanduo bus naudojamas žvėrelių girdymui ir pašarų bokšto bei dalintuvo plovimui. Žvėrelių girdymui bus įrengtos specialios girdyklos, į kurias vanduo bus tiekiamas iš esamo šulinio. Audinės bus maitinamos pusiau mechanizuotu būdu. Pašarą planuojama pirkti iš tiekėjų ir nedideliais kiekiais saugoti 4 tonų talpos pašarų bokšte, kuriame talpinamo maisto pakanka visam ūkiui 1 dienai. Pašarų dalijimo įrangos plovimo metu kasdien susidarys iki 30 litrų (apie 11 m³/metus) gamybinių nuotekų, kurios bus surenkamos į rezervuarą ir pagal sutartį išvežamos į artimiausius nuotekų valymo įrenginius. Žvėrelių narvų dezinfekcijos metu gamybinių nuotekų nesusidarys, dezinfekcija bus vykdoma sausuoju būdu - išpurškiant narvelius chemikalais. Po dezinfekcijos narvų plauti nenumatoma. Po narvais numatyta įrengti 1 m gylio ir 1,15 m pločio smėlio pagrindą su šiaudais nukritusiam mėšlui kaupti, iš kur kartą per tris mėn. bus surenkamas ir perkeliamas į tiršto mėšlo rietuvę. Stoginėse po narvais kaupiamas mėšlas bus apsaugotas nuo kritulių, kadangi narveliai ir po jais kaupiamas mėšlas stovės ant pakelto pagrindo. Tiršto mėšlo (naudojant kraiką - šiaudus) per 6 mėn. (įvertinus paviršinių (lietaus ir sniego tirpsmo) nuotekų kiekį, patenkantį ant kaupiamo mėšlo rietuvėje), susidarys - 992,2 m³. Auginamų žvėrelių skaičius neviršys 100 SG, todėl susidarantis mėšlas bus kaupiamas tirštojo mėšlo rietuvėje prie tvarto (šiuo atveju šalia stoginių), kurioje bus įrengtas nelaidus bei sandarus hidroizoliacinis sluoksnis, užtikrinantis, kad į aplinką nepatektų srutos. Numatoma įsirengti 1000 m³ talpos rietuvę tirštajam mėšlui kaupti laikotarpiui, kol draudžiama tręšti. Kad sumažinti išsiskiriančių kvapų poveikį, planuojama tiršto mėšlo rietuvę uždengti šiaudais ir plėvele. Ūkinės veiklos metu susidariusį tirštąjį mėšlą pagal sutartį numatoma perduoti ūkininkams augalininkystei naudojamų laukų tręsimui. PŪV vietoje audinės bus tik auginamos, kergiamos (vedami vaikai) bei prižiūrimos iki kailio lupimo. Kailių lupimas, jų apdirbimas ir kt. veikla PŪV vietoje nebus

vykdomi. Kailiai bus lupami ir apdirbami kitoje įmonėje, turinčioje tokiai veiklai vykdyti licencijas. Kriūtė žvėreliai laikomi šaldymo kamerose, po to perduodami atliekų tvarkytojui. Ūkinės veiklos metu bei statybos metu susidariusios atliekos bus išrūšiuojamos ir tvarkomos atliekų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka.

5¹. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumas

Planuojama ūkinė veikla ribojasi su Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ buveinių apsaugai svarbia teritorija – Žalioji giria (LTPAN0006). Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos 2015-09-03 raštu Nr. (4)-V3-1686(7.21) pateikė išvadą, kad Planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimas negali daryti reikšmingo poveikio „Natura 2000“ teritorijose esančioms vertybėms ir šiuo atžvilgiu neprivaloma atlikti planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo.

6. Kas ir dėl kokių priežasčių pateikė motyvuotą prašymą persvarstyti atrankos išvadą

Per PAV įstatyme nustatytą terminą buvo gautos aštuonios Pretenzijos iš gyventojų (suinteresuotos visuomenės) dėl atrankos išvados persvarstymo. Suinteresuotos visuomenės motyvas buvo – atlikti išsamius vertinimus dėl poveikio žmonių sveikatai.

7. Poveikio aplinkai vertinimo dalyviai, kurie dalyvavo peržiūrint atrankos išvadą

Atrankos išvados posėdžio persvarstymo posėdis įvyko 2015-12-10 10⁰⁰ Panevėžio regiono aplinkos apsaugos departamento patalpose, Žvaigždžių g. 21, Panevėžyje. Dalyvavo PAV dokumentų rengėjai - UAB „Ekosistema“ direktorius Marius Šileika ir apl. inžinierius A. Barsevičius, Panevėžio rajono savivaldybės administracijos vyr. specialistė Sigita Biveinienė, Panevėžio visuomenės sveikatos centro skyriaus vedėja Regina Abromaitytė, planuojamos veiklos vykdytojai – Marius Kriščiūnas ir Ramūnas Rutkauskas, Panevėžio APGV inspektorius Danas Bitinas ir suinteresuotos visuomenės atstovai – Izolda Šateikienė, Virginijus Šateika, Aurimas Šateika, Dalia Glušokaitė, Albina Kaupytė, Audronė Masiulienė. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Panevėžio skyrius el. paštu informavo, kad atrankos išvados persvarstyme nedalyvaus, nes minėta teritorija nepatenka į registruotų kultūros paveldo objektų teritorijas ar apsaugos zonas.

PAV dokumentų rengėjas - UAB „Ekosistema“ direktorius Marius Šileika pristatė Adomo Kriščiūno planuojamą ūkinę veiklą, kuri buvo aprašyta pateiktoje informacijoje atrankai dėl PAV. Buvo akcentuota, kad planuojamas laikyti vienu metu audinių skaičius sudaro 96,5 SG (sutartinių gyvulių). Teisės aktų nustatyta tvarka, žvėrelių fermoms sanitarinės apsaugos zonos (toliau – SAZ) nustatomas nuo 300 SG. Kadangi šiai planuojamai fermai SAZ nėra nenustatomas, todėl poveikio sveikatai vertinimas neprivalomas.

Suinteresuotos visuomenės atstovų nuomone, ferma ateityje tikrai plėsis ir jie nepritaria švelniakailių žvėrelių auginimui šalia jų gyvenamų sodybų, daržų, gyvulių ganyklų ir pan. Dėl atsiradusios žvėrelių fermos ir jos skleidžiamo kvapo, negalės atostogauti kaime vaikai ir anūkai, nežinomas poveikis jų sveikatai, taip pat gali nuvertėti jų žemės sklypai, dėl ko bus patiriami ekonominiai nuostoliai.

Marius Šileika atsakė, kad ne visos visuomenės pateiktos pretenzijos yra pagrįstos. Jo nuomone, pagrįstomis galima laikyti dvi gretimos sodybos gyventojų - Šateikų šeimos (Izoldos ir Almos su Aurimu) pretenzijas. Dėl Šateikų šeimos Pretenzijose paminėto galimo kvapų poveikio, *M. Šileika* nurodė, kad parengtoje informacijoje atrankai buvo pateikti teršalų sklaidos aplinkos ore, kvapų sklaidos ir triukšmo sklaidos skaičiavimai ir nustatyta, kad planuojamos ūkinės veiklos metu susidariusi tarša ir kvapų koncentracijos neviršys ribinių verčių. Dėl atstumo nuo tvarto iki Šateikų šeimos naudojamo geriamojo vandens šulinio buvo paaiškinta, kad minėtame tvarte bus laikomi šiaudai, o žvėrelių narvai projektuojami kitoje vietoje. PAV dokumentų rengėjas – UAB „Ekosistema“ apl. inžinierius A. Barsevičius supažindino visuomenės atstovus su žemės sklypo planu, kuriame pažymėta PŪV narvų statymo vieta, kuri numatyta kitoje vietoje, nei esamas tvartas). Kitiems gyventojams buvo paaiškinta, kad teisės

aktų nustatyta tvarka, žemės ūkio veiklai (daržams, ganyklos ir pan.) sanitarinės apsaugos zonos nenustatomos, todėl į jų pretenzijas nebus atsižvelgta. Taip pat M.Šileika užtikrino, kad atsiradus būtinybei plėsti ūkinę veiklą, bus privaloma iš naujo atlikti visas procedūras dėl poveikio aplinkai vertinimo.

Sigita Biveinienė paprašė paaiškinti žmonėms, kaip bus tvarkomas mėšlas ir kokios numatytos papildomos priemonės kvapų koncentracijai nuo susidariusio mėšlo mažinimui. Ji pabrėžė, kad reikia atsižvelgti į tai, kad žmonės čia gyvena jau seniai, o Užsakovas su savo nauja veikla pakeis nusistovėjusį gyvenimą kaime, todėl žmonėms reikia viską išsamiai paaiškinti ir užtikrinti, kad ta veikla tikrai neturės įtakos jų sveikatai ir gerbuvui. Taip pat paklausė, ar Užsakovas neieškojo kitos alternatyvos (kitos vietos) savo planuojamai ūkinei veiklai.

Marius Šileika supažindino visuomenę, kaip bus tvarkomas susidaręs žvėrelių mėšlas, buvo paaiškinta, kad planuojama mėšlidę uždengti šiaudais. Susidaręs mėšlas bus ilgai nelaikomas ir pagal sutartį perduodamas ūkininkui. Žvėrelius planuojama šerti subalansuotais pagal gyvūnų amžių pašarais, kad sumažinti amoniako taršą į orą. Marius Kriščiūnas atstovaujantis Užsakovą paminėjo, kad planuojamai ūkinei veiklai buvo ieškota daug vietų, tačiau nerado arba vieta buvo ekonomiškai nepaklausė, todėl atsižvelgdami į artimiausios sodybos gyventojų pageidavimus, sumažino planuojamų auginti žvėrelių skaičių iki minimumo.

Regina Abromaitytė paaiškino, kad teisės aktų nustatyta tvarka šiai planuojamai ūkinei veiklai, t.y. žvėrelių fermoms, kai laikoma 96,5 SG, poveikio visuomenės sveikatai vertinimas neprivalomas ir SAZ nenustatomas. SAZ nustatomas (kaip ir minėjo PAV dokumentų rengėjas) nuo 300 SG. Tačiau esant tokiai ginčytinai situacijai ir veiklos vykdytojui sutikus, poveikio visuomenės sveikatai vertinimas gali būti atliekamas. Jo metu būtų išsamiai įvertintos cheminės ir biologinės taršos rizikos žmonių sveikatai savybės. Taip pat įvertinamas triukšmo, kvapų poveikis gretimoms teritorijoms, įtaka aplinkui gyvenantiems žmonėms ir kt. veiksniai.

Danas Bitinas pasisakė, kadangi planuojamos ūkinės veiklos statiniai – gyvūnėlių narvai (šėdai) nėra pastatai, todėl klausimų neturi.

8. Pastabos, pasiūlymai

8.1. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas, vadovaudamasis Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-370 „Dėl Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašo patvirtinimo“, apie priimtą galutinę atrankos išvadą turi informuoti visuomenę ir raštu informuoti Aplinkos apsaugos agentūrą apie atliktą visuomenės supažindinimą.

8.2. Planuojamos ūkinės veiklos vykdytojas privalės laikytis visų aktualių veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų ir atitinkamai keisti veiklos rodiklius, keičiantis teisiniui reguliavimui.

8.3. Vykdomos veiklos metu paaiškėjus, kad daromas didesnis poveikis aplinkai už informacijoje atrankai išvadai pateiktus arba teisės aktuose nustatytus rodiklius, veikos vykdytojas privalės nedelsiant taikyti papildomas poveikį aplinkai mažinančias priemones.

8.4. Planuojama ūkinė veikla galima tik atlikus poveikio visuomenės sveikatai vertinimo procedūras.

9. Pagrindiniai motyvai, kuriais buvo remtasi priimant išvadą

9.1. Panevėžio visuomenės sveikatos centras 2016-02-04 raštu Nr. S-(7.47.)-356 Aplinkos apsaugos agentūrą informavo, kad Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas įsipareigoja parengti planuojamos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai vertinimą ir, kad planuojamai ūkinei veiklai - švelniakailių žvėrelių (audinių) veisimas ir auginimas Kerbušių k. 9, Paįstrio sen., Panevėžio r., išsamus poveikio aplinkai vertinimas netikslingas.

9.2. Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba pateikė išvadą, kad Planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimas negali daryti reikšmingo poveikio „Natura 2000“ teritorijose esančioms

vertybėms ir šiuo atžvilgiu neprivaloma atlikti planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo.

9.3. Atlikus PŪV metu į aplinkos orą išmetamų teršalų poveikio aplinkos oro kokybei vertinimą (teršalų sklaidos aplinkos ore skaičiavimai), nustatyta, kad PŪV metu į aplinkos orą išmetamų teršalų pažemio koncentracijos neviršys ribinių verčių.

9.4. Žvėrelių auginimo metu susidaręs mėšlas bus tvarkomas pagal galiojančių teisės aktų mėšlui ir (ar) srutomis tvarkyti reikalavimus. Stoginėse po narvais kaupiamas mėšlas bus apsaugotas nuo kritulių, kadangi narveliai ir po jais kaupiamas mėšlas stovės ant pakelto pagrindo. Siekiant sumažinti išsiskiriančių kvapų poveikį, planuojama tiršto mėšlo rietuvę uždengti šiaudais ir plėvele.

9.5. PŪV vietoje žvėrelių kailių lupimas, jų apdirbimas ir kt. veikla nebus vykdomi. Kailiai bus lupami ir apdirbami kitoje įmonėje, turinčioje tokiai veiklai vykdyti licencijas.

9.6. PŪV metu bei statybos metu susidariusios atliekos bus tvarkomos atliekų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka.

9.7. Pagal atliktus triukšmo sklaidos skaičiavimus nustatyta, jog triukšmo lygis neviršys nustatytų normatyvų.

9.8. Pagal kvapų sklaidos modeliavimo rezultatus nustatyta, kad PŪV žemės sklypo teritorijoje, nei už jo ribų reglamentuojamų kvapo koncentracijos ribinių verčių viršijimų nebus

10. Priimta galutinė atrankos išvada atsižvelgiant į išdėstytus motyvus ir įvykdžius šios galutinės atrankos išvados 8. *Pastabos ir pasiūlymai* 8.4. p. nustatytas sąlygas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio 13 dalimi, priimta galutinė atrankos išvada: planuojamai ūkinei veiklai – švelniakailių žvėrelių (audinių) veisimas ir auginimas Kerbušių k. 9, Paįstrio sen., Panevėžio r. – poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas.

Jūs turite teisę apskusti šią galutinę atrankos išvadą Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, LT-01102 Vilnius) per vieną mėnesį nuo gavimo dienos Lietuvos Respublikos bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Direktorius įgaliota Poveikio aplinkai vertinimo
departamento direktorė

Justina Černienė